

پرداخت ۴۱ درصد مطالبات گندم کاران خراسان رضوی

محمد ابراهیم سهرابی، سرپرست اداره کل غله و خدمات بازرگانی خراسان رضوی در گفت وگو با ایرنا گفت: تاکنون ۲۸ هزار و ۹۶۸ میلیارد ریال از مطالبات کشاورزان استان، معادل ۴۱ درصد کل ارزش خرید تضمینی گندم استان پرداخت شده است. تاکنون ۳۴۲ هزار و ۳۳۰ تن گندم مازاد بر نیاز کشاورزان خراسان رضوی در قالب ۴۵ هزار و ۴۲۵ محموله از ۱۹ هزار و ۴۳ کشاورز تحویل مراکز خرید تضمینی شده است.

اخبار

آیت‌الله علم‌الهدی در دیدار استاندار خراسان رضوی:

توزیع خاموشی‌ها در مناطق عادلانه نیست

نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی با اشاره به مراجعات مردمی در خصوص قطعی برق،به‌ویژه در حاشیه‌شهر مشهد،خواستار بررسی دقیق این مشکل و یافتن راهکارهای مناسب برای حل آن شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی، آیت‌الله سید احمد علم‌الهدی در دیدار غلامحسین مظفری، استاندار خراسان رضوی که در دفتر نماینده‌ولی فقیه‌برگزار شد،بایبان اینکه‌با وجودمشکل در توزیع برق وقطعی در برخی مناطق، در نقاط دیگر این مشکل وجود ندارد، از استاندار خواست با بررسی نظرات نیروگاه‌مشهد در خصوص میزان موجودی برق،راه‌حل مناسبی برای این معضل پیدا کند.

نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی با اشاره به سهمیه دو ساعته قطعی برق در شبانه‌روز برای استان، پیشنهاد داد مراکز تفریحی، خدماتی، مدارس و بیمارستان‌ها با نصب پنل‌های خورشیدی روی پشت‌بام‌ها،بخشی از برق مورد نیاز خود را تأمین کنند.

وی با تأکید بر ضرورت شفافیت در ارائه اطلاعات، از استاندار خواست واقعیت‌های مربوط به شرایط استان را به اطلاع مردم و دولتمردان برساند.

آیت‌الله علم‌الهدی همچنین با تأکید بر استفاده از ظرفیت بالای شهرستان خواف برای تولید برق بادی و آفتابی گفت: لازم است تا از ظرفیت‌های بومی برای تأمین انرژی پایدار در استان استفاده شود.

مدیر امور آبفا تایید در نشست با خبرنگاران:

چاه‌های شهر تایباد از فهرست طرح خاموشی نوبتی خارج شد

مدیر امور آب و فاضلاب تایباد در جمع خبرنگاران و اصحاب رسانه گفت: تایباد تنها شهرستان خراسان رضوی است که طرح خاموشی نوبتی در مورد آن اجرایی شود. علی‌آگاه‌با بیان اینکه‌با هر مرحله‌قطعی برق چاه‌های تأمین آب تایباد از مدار خارج می‌شود، اظهار کرد: این روند به تخلیه مخازن ذخیره در نتیجه کم‌فشاری و کمبود آب در برخی نقاط شهر منجر می‌شد. وی افزود: هر چند قطعی برق هر منطقه دو ساعت تعریف شده‌ولی بازگشت به شرایط عادی و تکمیل مخازن ذخیره بیش از پنج ساعت زمان می‌برد و در این فاصله مشترکان با مشکل مواجه می‌شوند. مدیر امور آب و فاضلاب تایباد خاطر نشان کرد: با پیگیری و تدبیر فرماندار، تعداد ۱۱ حلقه چاه تأمین کننده آب ۲۶ هزار مشترک شهر تایباد از فهرست خاموشی‌های نوبتی امور برق شهرستان خارج شد و این در حالی است که تایباد از جمله شهرهای برخوردار از آب شرب پایدار در خراسان رضوی محسوب می‌شود.

آگاه در ادامه با اشاره به خدمت‌رسانی امور تایباد به ۱۳۲ هزار و ۶۳۱ نفر جمعیت در قالب ۴۳ هزار و ۵۲۷ مشترک در شهرستان افزود: آب این تعداد مشترک ساکن در سه شهر و ۳۸ روستا از طریق ۴۰ منبع، ۳۰ ایستگاه پمپاژ، ۶۳۰ کیلومتر شبکه توزیع و ۵۶۰ کیلومتر خط انتقال تأمین می‌شود.

به گفته‌وی در چاه‌ها هر ساعت انبساط ۲ میلیون و ۱۸۱ هزار مترمکعب آب شرب در شهرستان تولید و یک میلیون و ۳۹۰ هزار مترمکعب مصرف‌شد که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به ترتیب ۵/۸ و ۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

مدیر امور آب و فاضلاب تایباد بیان کرد: با بهره‌برداری از دو حلقه چاه جدید (دارالسلام و پلیندیک)، توان تولید آب در شهر تایباد از ۱۲۰ لیتر فعلی به ۲۷۰ لیتر بر ثانیه تا پایان سال افزایش خواهد یافت. آگاه از فرسودگی خطوط انتقال و شبکه‌های توزیع و انشعابات غیرمجاز به عنوان برخی چالش‌های امور آبفا تایباد نام برد و اعلام کرد: تعداد اتفاقات آب‌به‌ازای هر ۲ هزار متر شبکه و خط انتقال شهری یک مورد بوده که در حوزه روستایی به ازای هزار و ۲۰۰ متر یک مورد است. وی افزود: سال گذشته ۲۲۲ فقره و در سال جاری ۷۰ فقره انشعاب غیرمجاز در سطح شهرستان کشف و جمع‌آوری شد که در رفع مشکلات آبی روستاها نقش مؤثری دارد.

مدیر امور آب و فاضلاب تایباد تعویض ۳۴۷ فقره کنتور خراب و کم‌کار، توسعه و اصلاح ۱۹ هزار و ۴۹۰ متر شبکه و هزار و ۵۰۰ متر خط انتقال را از اقدام‌های سال گذشته امور تایباد نام برد و گفت: توسط افراد خیر و نیکوکار هم ۸ کیلومتر لوله برای تقویت زیرساخت‌های شبکه توزیع روستایی تأمین و توسط آبفا اجرا شد.

آگاه خط‌فرمز آبفا را بهداشت و سلامت آب شرب مشترکان دانست و افزود: راه‌اندازی آزمایشگاه شیمیایی آب‌امور تایباد با ۶ میلیارد ریال هزینه برای انجام آزمون‌های فیزیکوشیمیایی به روز در دست اقدام است.

وی یادآور شد: با حمایت مدیرعامل آبفا استان ۲ هزار و ۱۰۰ متر لوله چدن ۳۵۰ میلیمتری برای آب‌رسانی به پروژه مسکن ملی شهر تایباد تحویل شد که در مرحله مناقصه انتخاب پیمانکار قرار دارد. مدیر امور آب و فاضلاب تایباد با تأکید بر مدیریت مصرف آب متذکر شد: باراه‌اندازی گشت آب در امور تایباد، انشعاب مشترکان به‌مصرف و پرمصرف پس از اخطار و توجه نکردن به مصرف درست، قطع خواهد شد.

آگاه گفت: این‌امور ۷۵ میلیارد ریال از مشترکان طلب دارد که ۷۰ درصد مطالبات مربوط به بخش خانگی و ۳۰ درصد مربوط به اداره‌های دولتی است.

وی خاطرنشان کرد: پرداخت این مبلغ در روند خدمت‌رسانی به مردم تأثیر فراوانی دارد.

استمرار پیشرفت ایران اسلامی برای دشمن قابل تحمل نیست

حجت‌الاسلام رضا رزندی، رئیس کل دادگستری خراسان رضوی در جمع مسئولان قضایی، ضمن محکومیت اقدام ددمنشانه و تروریستی در حمله به دادگستری زاهدان گفت: عزت و استقلال، قدرت و استمرار پیشرفت ایران اسلامی برای مزدورن رژیم صهیونیستی قابل تحمل نیست، این دسیسه‌ها و توطئه‌ها تنها به پس از پیروزی انقلاب اسلامی محدود نمی‌شود و دشمن در هر صورت بنا دارد به هر شکل ممکن به مردم و ایران ضربه وارد کند.

طاهره فجر داودلی

پی هم می آیند و می روند و هر سال شهر مشهد به گفته آمار ۳۰ میلیون زائر میزبانی می کند و استفاده از حضور این تعداد زائر در عرصه‌های مختلف به‌ویژه «سوغات زائر» فرصت‌هایی را فراهم می‌آورد که مهم‌ترین آن پرداختن به هویت زیارت و کارهای انجام شده در این زمینه است.

■ خلأ محسوسی در تعریف و تولید سوغات زائر

عضوهیئت علمی پژوهشکده گردشگری جهاددانشگاهی خراسان رضوی در گفت‌وگو با خبرنگار ما درباره اقدام‌های اساسی برای هویت‌سازی سوغات زائر اظهار کرد: کار خاصی در زمینه سوغات زائر از سوی میراث فرهنگی با معاونت هماهنگی و گردشگری زیارت‌انسانداری انجام نشده است. بخش خصوصی مسیر خود را می‌رود و بخش دولتی هم برنامه‌های خود را پیش می‌برد. طرح، پژوهش و کارهای مطالعاتی مبحث دیگر و به مرحله اجرا رسیدن و همت مجریان در کنار داشتن برنامه، مورد دیگری است؛ اما به‌طور کلی در زمینه سوغات زیارت در مشهد برنامه مشخصی وجود ندارد و بخش خصوصی بر اساس برداشتی که از بازار دارد، اقدام می‌کند و نظام برنامه‌ریزی در بالادست این موضوع وجود ندارد.

هادی رفیعی گفت: در برخی استان‌ها مانند اصفهان برنامه‌های راهبردی در حوزه گردشگری به‌ویژه سوغات انجام شده یا بسیاری از کشورها در حوزه سوغات برنامه‌ریزی خاصی دارند و برخی محصولات و کالاهای ویژه خود را برند می‌کنند. در خراسان رضوی از تنها مواردی که یاد می‌شود، فیروزه، زعفران و زرشک است که از گذشته وجود داشته و برند شدن آن‌ها ناشی از رفتار فعالان بازار بوده نه وجود یک برنامه‌ریزی خاص. در مجموع باید گفت سوغات زائر در مشهد نیاز به برنامه‌ریزی منسجم و بازبینی دقیق‌تری دارد.

■ گردش مالی: محور اصلی تولید و فروش سوغات زائر

وی در پاسخ به این پرسش که متولی این برنامه‌ریزی چه سازمانی است، خاطر نشان کرد: متولی دیگری به جز میراث فرهنگی و گردشگری در این زمینه وجود ندارد. در نظام برنامه‌ریزی، دستگاه‌های دیگر همکار هستند و در این زمینه میراث فرهنگی نقش هدایتگر را دارد و بقیه دستگاه‌ها از جمله سازمان صمت و جهاد کشاورزی نقش همکار و استانداری نقش هماهنگ‌کننده را دارا هستند هر چند در این راستا میراث فرهنگی بیشتر در زمینه صنایع دستی فعالیت دارد؛ اما چون سوغات با خرید گردشگر و زائر در ارتباط است، ربط آن به استانداری به عنوان نهاد هماهنگ‌کننده خط‌است.

عضوهیئت علمی پژوهشکده گردشگری جهاددانشگاهی خراسان رضوی به‌وجود زنجیره ارزش در سوغات زائر تأکید کرد و ادامه داد: باید زنجیره ارزش محصولات در سوغات زائر مدنظر باشد؛ یعنی محصولات خاص استان که قابلیت‌برند شدن دارند از تولید تا مصرف نهایی که بخش زائر است، در یک نظام برنامه‌ریزی دیده‌شود و برای آن فکر صورت بگیرد و خلأها استخراج و رفع شود. ایجاد این زنجیره ارزش می‌تواند به بخش سوغات زائر خیلی کمک کند. در واقع از این موضوع غافل می‌شویم که از سوغات چه می‌خواهیم و همه به دنبال فروش و کسب درآمد هستند در صورتی که سوغات از نظر مفهومی باید هارود داشته باشد تا به عنوان یک یادمان برای زائر باقی بماند و امیدواریم رویه‌ها اصلاح شود.

■ فرصت‌هایی که در نبود یک سازمان متولی و برنامه‌ریز از بین می‌رود

معاون صنایع دستی میراث فرهنگی و گردشگری خراسان رضوی ضمن تشریح فعالیت‌های میراث فرهنگی در زمینه آموزش، بسته‌بندی و فروش سوغات زائر گفت: سوغات زائر این بخشی است که یک بخش مختصر آن به مامربوط می‌شود و صنایع دستی از جمله تسبیح‌هایی که با دست می‌سازند، یا سجاده‌ای که با دست یافته شده باشد و یا انگشتر به عنوان سوغات در نظر گرفته می‌شود.

محمد اسماعیل اعتمادی به فعالیت دستگاه‌های صمت، جهاد کشاورزی و آستان قدس رضوی در حیطه سوغات اشاره کرد و در پاسخ به این پرسش که این تقسیم‌بندی توسط چه نهادهی میان سازمان‌ها انجام شده،

گزارش

افزایش همکاری‌های برای ایمن‌سازی مسیر زائران در دهه پایانی صفر

علیرضا قاضی، معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار خراسان رضوی در جلسه شورای راهبری کاهش تصادفات استان با حضور وینناری فرمانداران شهرستان‌های استان بر افزایش همکاری‌های بین‌بخشی برای ایمن‌سازی مسیر زائران در دهه پایانی صفر تأکید کرد. سرهنگ محمد رضا کورسی، جانشین رئیس پلیس راه استان نیز از ثبت ۲۷۸ فوتی در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۴ خبر داد.

چالش‌ها و فرصت‌های مغفول در اقتصاد و فرهنگ زیارت

سوغات زائر؛ حلقه گمشده زیارت در مشهد

عنوان کرد: متأسفانه جایی نیست تا سازمان‌ها و فعالان عرصه سوغات زائر ذیل آن فعالیت‌کنند و متولی خاصی وجود ندارد و با موازی‌کاری هر کس کار خود را انجام می‌دهد و نیاز است تشکیلاتی برای این بحث به وجود بیاید تا ذیل آن هماهنگی بین دستگاهی، آموزش و جلسات خاص برگزار شود. وی در پاسخ به نظر کارشناسان درباره اینکه میراث فرهنگی باید متولی سوغات زائر باشد، توضیح داد: تحقق این موضوع باید در سطح وزارتخانه باشد و به استان‌ها تفویض داده شود؛ زیرا سوغات زیارت در شیراز و قم هم وجود دارد؛ اما همه با این مشکل مواجه‌اند که متولی خاصی در این موضوع وجود ندارد و استانداری می‌تواند این موضوع را به وزارت میراث فرهنگی، جهاد کشاورزی و یا صمت پیشنهاد دهد.

معاون صنایع دستی میراث فرهنگی و گردشگری خراسان رضوی در موضوع هویت‌سازی سوغات زائر در بخش صنایع دستی و اینکه پیشنهادهایی از سوی میراث فرهنگی استان به دستگاه‌های بالادستی شد یا خیر، گفت: یکی از مسائل مهم ما هویت‌سازی بوده و خراسان رضوی با توجه به پیشینه مذهبی و تاریخی، جزو استان‌های منحصر به‌فرد است و هویتی که برای شهر مشهد داریم، باید سرلوحه کار باشد. در جلسات با تولیدکنندگان مورد بحث قرار می‌گیرد و دست‌کم در یک سال اخیر پیشنهادی در زمینه سوغات زائر به دستگاه‌های بالادستی داده نشده است.

■ ضرورت بازنگری به رویکرد سوغات در مشهد

مدیر عامل مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی نیز در گفت‌وگو با خبرنگار ما دلیل به اجماع و انسجام نرسیدن سازمان‌های متولی در بخش سوغات زائر و دور ماندن از هویت‌سازی در بخش سوغات زائر را نبود نگاه مبنایی دانست و تصریح کرد: برای سوغات زیارت در مشهد، استانداری، میراث فرهنگی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در برخی حوزه‌ها، آستان قدس رضوی و چندین دستگاه دیگر وجود دارند؛ اما باید در مرحله نخست رویکرد به سوغات زیارت در مشهد و خراسان رضوی بازنگری شود.

امیر مهدی حکیمی ادامه داد: آنچه در مشهد به عنوان سبد کالای زائر استفاده می‌شود، به ضرورت سوغات نیست؛ زیرا ما از مسئله‌ای به اسم زیارت سخن می‌گوییم و هویت این شهر به این موضوع گره خورده و با مفهوم زیارت به وجود آمده است. در نتیجه وقتی از سوغات زیارت صحبت می‌شود، منظور سوغاتی است که به مسئله زیارت ارتباط پیدا می‌کند و امتداد اجتماعی زیارت در سوغاتی بوده که از این شهر برده می‌شود که کسی در مشهد به این نگاه توجه نکرده است، ما اگر امروز به رسمیت سوغات مشهد چیست، به کالاهایی سوغات مشهد گفته می‌شود که ارتباطی به زیارت ندارد و سوغات سرزمین خراسان است.

وی افزود: مسئله اصلی، نگاه دقیق علمی و مبنایی به زیارت و پاسخ به این پرسش است که سوغات زیارت چیست و در چه جایگاهی قرار می‌گیرد. در مؤسسه آفرینش‌های هنری ذیل مکتب هنر رضوی به این نتیجه رسیدیم که سوغات زیارت باید برخاسته از این گنجینه هنری باشد و مطهر میراث فرهنگی با وجود حرم مطهر مشهد در این بحث هم‌راستا باشد و همین مسیر را ادامه دهد و این موضوع نیاز به کارگروه جدی، همفکری و مطالعه دقیق دارد تا همه دستگاه‌ها را کنار هم قرار دهد و پیشروی یکدست اتفاق بیفتد؛ اما متأسفانه تاکنون این موضوع نبوده و کارکرد درست‌ی در این زمینه نداشته‌ایم و با این خلأ جدی مواجه هستیم. این یک مشکل ساختاری است که باید حل شود ضمن آن‌که دستگاه‌ها نباید رقیب بخش خصوصی تولیدکننده باشند و باید در مبنای نظری کمک و سپس در فضای بازار تسهیل‌گری کنند که ما بخشی از آن را در مجموعه محصولات هنری مهر ذیل کلان‌پروژه مکتب هنر رضوی پیش بردیم و یک مدل و الگوبرای این موضوع داریم که می‌تواند به عنوان یک نمونه مورد توجه و بررسی قرار بگیرد و الگوبرداری شود.

■ گره هویت‌سازی سوغات زائر کجاست؟

حکیمی گره هویت‌سازی سوغات زائر را به بی‌توجهی درباره چیستی سوغات زائر مرتبط دانست و تشریح کرد: زیارت یک معنای عمیق معرفت‌بخش است. در مکتب شیعه به زیارت می‌رویم تا به معرفت و شناخت برسیم و اگر مسئله زیارت را درست فهم کنیم، می‌توان آن را روی کالاهایی که معرفت‌بخش باشد و شناخت دهد و یاد و ارتباط ایجاد کند، پیاده کنیم و این بخشی از امتداد اجتماعی زیارت و اصلاح مصرف فرهنگی است که منجر به ساخت سبک زندگی درست می‌شود. با این عنوان می‌توانیم بگوییم مسئله سوغات زیارت در مشهد قادر است سبک زندگی ایرانی و اسلامی را شکل بدهد.

وی با اشاره به گنجینه هنری حرم مطهر رضوی گفت: در حرم مطهر رضوی دو بُعد مهم هنر ایرانی را در معماری، کاشی‌کاری و هنرهای مختلف داریم که در خدمت اسلام و تشیع بوده و وقتی سوغاتی با آن گره بخورد، می‌تواند به جامعه اسلامی در ساخت و سبک زندگی درست کمک کند و این گرهی است که در مطالعات مبنایی و نظری می‌توان به آن رسید و اگر تنها درگیر بحث فروش و مباحث اقتصادی باشیم، به نتیجه نائل نخواهیم شد. هر چند اگر به گردش مالی سوغات مشهد توجه کنیم، یک گردش چند ده همتی است

تحمیل خرید موتور برق به ناوایان مشهدی

علی‌اکبر کوپیکر، رئیس اتحادیه ناوایان مشهد در گفت‌وگو با تسنیم اظهار کرد: قطعی برق هزینه تقریبی ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون تومانی برای خرید موتور برق را بر ناوایان تحمیل کرده است. خمیری که ناوا تهیه می‌کند، اگر در مدت دو ساعت تبدیل به نان نشود، خراب می‌شود. در پی قطعی برق، این خمیر قابل استفاده نیست و شرکت ناینو ناوا را جریمه می‌کند که چرا برای آن مقدار آرد، فروش نان صورت نگرفته است.

■ ساختار سازی برای سوغات زیارت اساسی نیست

معاون فرهنگی، اجتماعی و زیارت استاندار خراسان رضوی عنوان کرد: سوغات زیارت از یک سو خواست زائران و مردم است و از سوی دیگر تعیین‌کننده بازار؛ اما شرایط حال حاضر نسبت به گذشته متفاوت شده و سلیقه زائران هم متغیر و متنوع است و این موضوع سیاست‌گذاری جامعی لازم دارد که در دستور کار قرار دارد.

حجت‌الاسلام علی عسگری ادامه داد: با جامعه اصناف و برخی تولیدکنندگان صحبت کرده‌ایم و الگوهایی به آن‌ها داده شده تا در بحث سوغات مبنای نظر و تولید آن‌ها قرار بگیرد و در این زمینه آستان قدس رضوی گام‌های مهمی برداشته است.

وی ایده‌ها در این خصوص را متنوع دانست و تشریح کرد: ایده بستگی به تولیدکننده و بازار مصرف دارد و نمی‌توان با آن کلیشه‌ای برخورد کرد. در مجموع اقتصاد زیارت می‌تواند برای خراسان رضوی تعیین‌کننده باشد به دلیل اینکه سالانه نزدیک ۳۵ میلیون مسافر زائر به مشهد و خراسان رضوی سفر می‌کنند و طبق آمار ارائه شده در کارگروه ملی زیارت توسط میراث فرهنگی پیش‌بینی می‌شود برای سال ۱۴۰۵، حدوداً ۳۱ میلیون نفر از این زائران داخلی ۴ میلیون نفر خارجی باشند. اگر بتوانیم برای این زائران به‌ویژه زائران خارجی برندی را مبنای نظر قرار دهیم که شکل خوب آن در فروشگاه‌های آستان قدس رضوی یافت می‌شود، می‌تواند بسیار تعیین‌کننده باشد.

معاون فرهنگی، اجتماعی و زیارت استاندار خراسان رضوی در پاسخ به اینکه چه سازمانی متولی هویت‌سازی سوغات زیارت است، گفت: معاونت گردشگری استانداری، سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و آستان قدس رضوی در جایگاه خود می‌توانند به عنوان متولی شناخته شوند؛ اما میراث فرهنگی و استانداری تولیدکننده نیستند و می‌توانند سیاست‌گذار باشند. باید گفت پرداختن به این موضوع از جایگاه رسانه‌ای خوب است و موجب می‌شود مسئولان توجه کنند هر چند این موضوع مورد غفلت نیست.

عسگری سیاست‌گذاری را یک موضوع بین دستگاهی دانست و ادامه داد: این سیاست‌گذاری در حال انجام است و موازی‌کاری ایجاد نمی‌کند؛ چون موضوعی متنوع و غیر انحصاری بوده و نمی‌توان مسائل فرهنگی را انحصاری دید. اگر به دنبال ساختار هستیم، برای مسائل اجتماعی و فرهنگی آن هم از نوع سوغات زیارت که باید اعتقاد و باور مردم را مبنای نظر قرار دهیم، به صورت انحصار گرایانه نمی‌توانیم یک دستگاه را مسئول بدانیم؛ اما می‌توان آن را ستادی دید؛ یعنی از کتاب گرفته تا انگشتر و بقیه موارد در حال انجام است؛ اما نمی‌توان خط‌کشی منفی و مثبت لحاظ کرد؛ چون به ذائقه و خاستگاه زائر مرتبط می‌شود؛ به‌طور مثال یک انگشتر فروش هم انگشتر فیروزه بفروشد و هم سایر انگشترها را چون مشتری خود را دارد و به‌طور کلی سوغات، انجام کار فرهنگی است و نمی‌توان ساختار خط‌کشی شده‌ای برای آن تشکیل داد.

شاید ساختار بندی برای موضوع سوغات زیارت به دلایل تنوع و تکرر ذائقه‌ها چندان درست نباشد؛ اما به دلیل حضور سالانه بیش از ۳۰ میلیون زائر در مشهد، ظرفیت عظیم فرهنگی و اقتصادی زیارت هنوز به شکلی هدفمند و هویت‌محور به کار گرفته نشده است. ضعف در سیاست‌گذاری کلان، نبود متولی مشخص و موازی‌کاری میان نهاد‌های مختلف، سبب شده مفهوم «سوغات زیارت» در حد خرید یادگاری باقی بماند و از هویت دینی، فرهنگی و بومی خود فاصله بگیرد. کارشناسان و مسئولان بر ضرورت ایجاد یک کارگروه راهبردی، تقویت زنجیره ارزش و تعریف دقیق از چیستی سوغات زیارت تأکید دارند؛ اما حتماً باید ملاحظاتی در این زمینه باشد؛ زیرا تنها در این صورت است که می‌توان از این فرصت کم‌نظیر برای توسعه اقتصاد مقاومتی، ترویج سبک زندگی اسلامی و ایرانی و احیای هویت فرهنگی زیارت بهره‌برداری کرد.

تأمین و تحویل خواهد شد.

حجت‌الاسلام ناصرالله پژمان‌فر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی نیز بر ضرورت تأمین اعتبارات دولتی در راستای رفع نیازهای حمل و نقل شهری مشهد تأکید کرد و گفت: برآورد ما این است که برای رسیدن به وضعیت نرمال باید بیش از ۲ هزار دستگاه اتوبوس به ناوگان موجود اضافه شود. بخشی از این کمبود توسط شهرداری و شورای اسلامی شهر در حال جبران است؛ اما بخش مهمی نیز به تأمین اعتبارات از سوی دولت نیاز دارد. مجید نژادحسین، رئیس کمیسیون عمران شورای اسلامی شهر مشهد نیز در ادامه این مراسم اظهار کرد: یکی از خبرهای خوش برای شهروندان، زائران و مجاوران این است که ایستگاه بسیج قطار شهری که محل تلاقی خطوط یک و ۳ خواهد بود، ان‌شاء‌الله تا پایان سال آماده بهره‌برداری می‌شود.